

PRZEDMOWA

Rozwój medycyny jest dzisiaj coraz szybszy. Dostępne są coraz bardziej skomplikowane metody diagnostyczne i lecznicze. Powstały nowe specjalizacje i subspecializacje. Wielu pacjentów z chorobami układu krążenia na jakimś etapie swojej choroby będzie wymagało specjalistycznej diagnostyki i leczenia. Jednak w większości są oni objęci opieką ambulatoryjną, której istotnym elementem jest opieka lekarza POZ. To właśnie lekarze pierwszego kontaktu prowadzą wstępną diagnostykę i kierują pacjentów do specjalistów lub szpitala. Również na nich spoczywa główny ciężar prowadzenia opieki nad chorymi z już rozpoznanyymi chorobami układu krążenia. Ważnym elementem ich pracy jest także prowadzenie profilaktyki chorób sercowo-naczyniowych. Dostępne podręczniki kardiologii są zazwyczaj kierowane do specjalistów i lekarzy specjalizujących się w kardiologii i chorobach wewnętrznych. Przygotowana przez nas książka jest kompendium wiedzy z zakresu kardiologii, prezentującym praktyczne aspekty opieki w najczęstszych chorobach układu krążenia. Mamy nadzieję, że będzie ona stanowiła istotną pomoc dla lekarzy POZ w ich codziennej pracy. Jesteśmy przekonani, że warunkiem powodzenia leczenia pacjentów z chorobami układu krążenia jest dobra współpraca pomiędzy specjalistami, lekarzami prowadzącymi leczenie szpitalne i lekarzami POZ.

Choroby układu krążenia stanowią pierwszą przyczynę zgonów w Polsce. Ostatnie dekady przyniosły postęp w ich diagnostyce i leczeniu, zwłaszcza choroby wieńcowej, ale także nadciśnienia tętniczego, wad strukturalnych i niewydolności serca. Bardzo dobrze zorganizowane jest leczenie ostrego zawału serca, natomiast szwankuje organizacja leczenia ambulatoryjnego. Pewną szansę na poprawę tego stanu daje wprowadzony od niedawna program leczenia chorych po zawale serca „KOS-zawał” – koordynowana opieka po zawale serca. Chorzy z chorobami układu krążenia są często hospitalizowani, a najczęstszą przyczyną hospitalizacji pacjentów po 65. roku życia jest niewydolność serca. Opieka nad chorymi z niewydolnością serca w krajach Europy Zachodniej jest prowadzona przede wszystkim w warunkach ambulatoryjnych. W Polsce pacjent trafia do niewydolnego systemu opieki i czeka na przyjęcie w poradni kardiologicznej kilka miesięcy. Stąd ogromne znaczenie opieki lekarza POZ.

Książka jest podzielona na cztery części. W pierwszej omówiono zasady interpretacji najczęstszych odchyłań od normy w badaniach kardiologicznych i postępowania diagnostycznego w gabinecie lekarza POZ. Wskazujemy przede wszystkim na umiejętności niezbędne w praktyce lekarza POZ dla postawienia wstępnej diagnozy lub rozpoznania stanu wymagającego pilnego działania.

W części drugiej prezentujemy elementy diagnostyki różnicowej najczęstszych objawów w chorobach układu krążenia, z uwzględnieniem przyczyn i wstępnej diagnozy w gabinecie lekarza POZ.

Część trzecia jest poświęcona omówieniu najczęstszych chorób układu krążenia w kontekście praktyki lekarza POZ. Z tego względu zostały pominięte skomplikowane klasyfikacje tych chorób, a także szczegółowe opisy patofizjologii oraz zaawansowanych metod diagnostyki i leczenia, dostępnych tylko w specjalistycznych ośrodkach.

W ostatniej części książki prezentujemy wybrane problemy terapeutyczne dotyczące pacjentów z chorobami układu krążenia, zwłaszcza pacjentów wypisanych niedawno ze szpitala, np. po ostrym zespole wieńcowym czy przezskórnym zabiegu interwencyjnym na naczyniach wieńcowych. To szczególna grupa chorych, którzy mogą zostać wypisani ze szpitala już po 48–72 godzinach. Wobec niewydolnego systemu opieki ambulatoryjnej – jak wiadomo, na wizyte w poradni kardiologicznej czeka się nierzadko kilka miesięcy – właściwa opieka lekarza POZ jest nieoceniona. W tej części staramy się także przybliżyć trudne zagadnienia związane ze stosowaniem leczenia przeciwplatekowego i przeciwkrzepliwego. Myślimy, że zaintrygują Czytelników rzadko podejmowane tematy podróży pacjentów z chorobami układu krążenia i ich życia intymnego.

Mamy nadzieję, że wskazówki dotyczące postępowania w chorobach sercowo-naczyniowych zawarte w tym opracowaniu okażą się pomocne nie tylko w praktyce lekarza POZ, lecz także innych lekarzy zajmujących się pacjentami z problemami kardiologicznymi – specjalistów medycyny ratunkowej, internistów oraz ratowników medycznych i studentów medycyny.

prof. dr hab. n. med. Ewa Straburzyńska-Migaj,

prof. dr hab. n. med. Maciej Lesiak